

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.
Helyettes szerkesztő:
BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Kivándorlási kongresszus.

Az a megdöbbentően nagymérvű nép- és munkaerő veszteség, mely véreink idegenbe való szakadásával sujt bennünket, valóságos nemzeti veszedelemmé növekedett, melynek legyőzésére társadalomnak, kormánynak minden lehető megtenni, egyaránt szent kötelessége. A magyar faj számban óriási néptömegek közé van ékelve s csak úgy tarthatja fenn itt magát, ha számban ő is szaporodik, s műveltségben az idegenekkel lépést tartani igyekszik. Nagy nemzetek elveszithetnek évenkénti kivándorlással nagy néptömegeket, a nélkül, hogy munkás kezekben avagy a nemzeti védelemben azok hiányát megérzenék. Nálunk másképp állnak a viszonyok. Gyéren lakott hazánkból nem a fölösleges népszaporulatot és az elhelyezkedni nem tudó munkáskezecet, de a nélkülözhetlen munkaerő vándorol ki. Ez a veszedelem tehát fajilag és közgazdaságilag egyaránt sujt bennünket.

És mégis alaposan kételkedünk, hogy a városunkat látogatásával megtisztelő kongresszus tanácskozásainak lenne valami számot tevő eredménye. Mert ha a kivándorlás okait kutatjuk, akkor látjuk, hogy *vis majorral* állunk szemben. Beteges jelenség ez a kivándorlás egy olyan züllésnek indult országban, hol minden kötelék szakadozik és melynek minden részéből hallszik a segélykiáltás. Az idők jele, hogy a szorgalmas székelység is segélyre szorul s a délvidéki sváb, ez a szorgalmas és takarékos faj kitűnő talaja mellett nem tud megélni. Földjét külföldi bankoknak hagyja adósság fejében, ő maga meg kifelé vándorol. Beteg ez az ország minden részében közgazdaságilag. Kuruzslás, apró eszközök itt már nem segíthetnek, csak alapos gyógykezelés.

Nálunk a kormányok a bajok megelőzésével nem sokat törődnek s azok orvoslására csak akkor gondolnak, ha a veszedelem már nagyra nőtt. Így voltunk a nemzetiségi kérdéssel, így vagyunk a kivándorlással. Népgondozás nélkül kevés műveltségű nép könnyen tönkre megy, kizsákmányolható. A mi népünkkel pedig a jó istenen kívül csupán az adóvégrehajtók törődnek.

A bácskai nagy hirre kapott állapotok, az ottani községi jegyzők gazdálkodásával koránt sem állnak elszigetelve. A székelység lakta megyéket —

tapasztalásból beszélek — szintén a községi jegyzők nyuzták és közigazgatták agyonra. Volt alkalmam bepillantani az erdélyi oláhság lakta megyék községi jegyzőinek gazdálkodásába is, még pedig báró Bánffy Dezső főispán-sága alatt Szolnok-Dobokában, melyet akkortájt az állítólagos példás rend miatt (!) mustra-megyének csufoltak. Szintén tapasztalásból mondhatom, hogy a nemzetiségi mozgalomnak a nép zsirján felgazdagodott jegyző urak az okai. Milyen török gazdálkodás folyik nálunk, arról csak annak lehet fogalma, ki ezekkel foglalkozni s közigazgatásunk mély nyomorának legaljára pillantani nem röstell. Háromszék megyébe Szaraz-Ajta községbe nyolcz éve tette be a lábát egy egészen vagyontalan községi jegyző. Semmi üzletet nem folytatott, börtén sem játszott, de szerény jegyzői tollával és tudásával kereste a kenyerét s ma, az arányosítás megtörténte után, tulajdonosa egy olyan erdőrésznek, mely megér 40 ezer forintot. A község lakói előtt olyan félelmetes hatalmasság lett, hogy licitációk alkalmával (pedig mióta ő itt él, sok ilyen esik) a nép részt sem mer venni az árverésben, ha ő is licitál. És az ilyen esetek korántsem állnak elszigetelve. Nem is csoda. A hatalom boldog birtokosait nálunk ezerszer inkább érdeklik Tisza Pista gróf intrikái, mint a nép sorsa. Mig nem rendszeresítenek minden megyében egy olyan állást, melyre a nép maga választja az emberét a nép sorsának, bajának, kifosztogatásának megfigyelésére, addig szerintem a nép-vagyon elzülését lehetetlen-ség megakadályozunk.

Hozzájárulnak a vagyoni elzüléshez a magas kamatlábu takarékpénztárak is. A székelyföldön egész a múlt évig 12—13 százalékos kamatot fizetett a nép, beleszámítva az ugynevezett kezelési költségeket is. Csak azóta szünt meg ez a törvényileg engedélyezett népfosztás, mióta néhány helyen hitel-szövetkezeti pénzüzeteket alakítottak. Olesó hitel és hosszú lejáratu kölcsönök nélkül a mi népünk rövid idő alatt tönkre megy. Ezen okvetlen segíteni kell.

A bevándorlás növekedése Galiczia felől tudvalevőleg egyik oka a kivándorlásnak, hisz a ruthéneket tisztán ezek az idegenből ideszakadtak tették tönkre. Ma már a mivelt zsidóság sem

lelkesedik miveletlen és szegény fajronainak nagymérvű idevaló beözönléseért, mert nincs kedve solidaritást vállalni azok tetteivel. A bevándorlás korlátozását megszorító törvényt tehát mielőbb meg kell alkotni.

Mindezekben azonban segíteni lehetne, de az óriási veszedelem abban rejlik, hogy *népünk nagy része teljesen rabja lett az alkoholizmusnak* s ez a kórság hova-tovább nagyobb mérveket ölt s ha ellene semmit sem teszünk, tönkreteszti népünket anyagilag, testileg, erkölcsileg. *Törvényt kell alkotni az alkohol-árulás eltörlésére, mint tették az Egyesült-Államokban; addig népmentésről hiába ne is fecseggünk.* Ime, itt az egyik vis major. Az állam, a fő pálinkaarendés nem engedheti az adóalapot, tehát szó sem lehet az alkohol eltiltásáról. Inkább pusztuljon a nép, de hegyi ágyukra, tisztai fizetések emelésére, létszámszaporításra — ha telik, ha nem — okvetlen pénz kell. A mi katonaságunk maholnap tönkreteszti, felfalja ezt az országot. Követeléseinek nincs ki határt szabjon, Krieghammer kijelentése parancs a magyar delegációknak. Veszedelmesen felhizott ez az intézmény, akár beteges bikkfán a tapló-gomba. Nem is lehet ennek a nemzetkielésnek más vége, mint egy óriási szociális forradalom, mert a katonaság költségei a megélhetés létalapját is maholnap megtámadják. Valóban, igaza van Andrassy Gyula grófnak, eljutottunk a „forduló ponthoz a nemzet életében“, mikor nem az „áldozatkészségben“, de „áldozni valóban lesz hiány. Mig a delegátus urak az ország vagyonát hajókra, katonai örült költségekre pazarolják, mig ez az intézmény a polgárságot és népet teljesen kiéli s az országot fejlődésében egészen megakasztja, addig a kivándorlás meg nem szünhetik. Egyszerűen azért, mert az emberek megszöknek olyan földről, hol élni nem tudnak.

A kivándorlás egyik oka kétségtelenül abban a szerencsétlen, egyoldalú gazdálkodásban rejlik, melybe a közös vámterület súlyosztette hazánkat, s mely iparos állammá való átalakulásunkat, minden ahhoz való kellékünk birtokában sem engedi meg. Makacsul és eszeveszetten ragaszkodunk a földműveléshez, egy olyan pénzforráshoz, mely évenként egyszer, s akkor is keveset jövedelmez s nem a saját munkánktól, de az ele

mek szeszélyétől van függővé téve. Mindenki ismeri azt a kézzelfogható igazságot, hogy annál vagyonosabb és népesebb egy ország, minél változatosabb foglalkozást üznek a lakói és mi mégis görcsösen ragaszkodunk a legkevesebbet jövedelmező, egyoldalú földműveléshez. Nem csoda hát, ha tőkészegények vagyunk. Ipari behozatalunkat mezőgazdaságunk fölőslégéből fedezni nem tudjuk; kénytelenek vagyunk tehát ingatlanainkat a beözönlő idegen tőkével megterhelni. Munkaerő fölőslégünket, t. i. azt, mely a mezőgazdaság keretében elhelyezkedni nem tud, — nem vagyunk képesek iparban foglalkoztatni. Szegény országból, kereset források hián lévő országból gazdagabbakba menekülnek az emberek, főképp ha a honmaradottakat hazaküldött dollárok is csábitják.

Tessék felállítani az önálló vámterületet, akkor talál a nép bennt a hazában foglalkozást és nem vándorol ki. Ha az önálló vámterületől a buzánkat és a hozzá tapadó koldusságunkat féltjük, akkor a kivándorlás megszüntetéséről ne fecsegjünk. Kinek munkát adni nem tudunk, azt nincs jogunk a hazában visszatartani, hogy a kedvünkért koplaljon.

Mig az ilyen radikális bajok gyógyítására magunkat el nem szánjuk, addig olcsó hitellel, szövetkezetekkel s más üdvös, de aprólékos intézkedésekkel nem sokra megyünk. Azt hisszük tehát, hogy minden jóakarát daczára, az itt ülésező kongresszusból nem lesz másnak gyakorlati haszna, csak a bankettet rendező vendéglősnek. Apró eszközökkel ezt a kérdést gyógyítani oly haszontalan ki-

sérlet volna, mintha valaki a Tiszát a tenyerével próbálná folyásában megakasztani.

A nemes intencióval körünkbe se regló vendégeket azonban szives isten hozottal üdvözöljük!

Polgármester-jelölés.

Nagy és méltóságteljes hullámokban indult meg városunkban a választási mozgalom. A választó polgárság fenkölt gondolkozására vall az az örvendetes körülmény, hogy a mozgalom hullámverésében a szenvedélynek legkisebb nyoma sincs. A választásra jogosított városi képviselők nyugodt lélekkel sorakoznak a mellé a jelölt mellé, a ki véleményök szerint alkalmasabb a polgármesteri állás betöltésére. Ebben az örvendetes dologban nagy részük van maguknak a jelölteknek is, a kik a város közönsége körében általános tiszteletnek, közbecsülésnek és népszerűségnek örvendenek. Így azután a választó polgárok, jöllehet ragaszkodnak a maguk jelöltjéhez, de tisztelettel és elismeréssel beszélnek és nyilatkoznak az ellenpárt jelöltjéről is.

Eddigél két jelölt áll egymással szemben. Az egyik Kovács Lajos, Borsodvármegye nagyérdemű főügyésze, a kinek hosszú és fényes mult áll a háta mögött és a ki nagy talentummal és mély tudással párosult kormányzói bölcsességet vinne a polgármesteri székbe. A másik dr. Németh Imre fiatal ügyvéd, a miskolci ügyvédi kar egyik nagytehetségű tagja, a ki tette, alkotásra képes ifju erejét ajánlja föl a vá-

ros kormányzói székének. Egyik a csendes, biztos haladás; a másik a merész alkotás eszméjét képviseli. Melyik tessék választani!

Kovács Lajos jelöltetése ügyében szerdán délután 5 órakor, dr. Németh Imre jelöltetése ügyében csütörtökön délután 4 órakor tartották meg az értekezletet, melyekről az alábbiakban referálunk.

I.

Kovács Lajos jelöltetése.

A vasárnapi értekezlet megállapodása folytán a lapunkban is közölt meghívót a városi képviselői közgyűlés minden tagja megkapta. Az abban jelölt értekezletre tehát el is jöttek kevés kivétellel mindazok, kik a polgármester választásánál szavazásra joggal bírnak. 5 óra után meglehetősen megtelt a városházának nagy terme. Ekkor Soltész Nagy Kálmán országgyűlési képviselő felhívta a jelenlévőket, hogy az értekezlet vezetésére elnököt válasszanak. A közönség egyező akarata Soltész Nagy Kálmánra ruházta a vezetői tisztet. Az elnök előterjesztette, városunk jól megfontolt érdeke kötelességünké teszi, hogy olyan polgármestert válasszunk, kinek személye teljes biztosítékot nyújt városunk haladását illetőleg. Ezt a fontos ügyet a megjelentek figyelmébe ajánlotta; az értekezletet megnyitotta és a jelenlévőket felhívta, hogy véleményöket legyenek szivesek előterjeszteni.

Bizony Ákos országgyűlési képviselő szólt fel először. Ő is abban a nézetben van, hogy a polgármesteri állás városunkban olyan fontos, hogy annak betöltésénél nagyon meg kell fontolnunk, hogy kire bizzuk városunk jövőjét. Ismernünk kell annak erejét, képességét és jellemét. — Ő azok közt, a kiknek neve a polgármesteri hivatal megüresedése óta forgalomba jött, a nélkül, hogy ez által bárkinek érdeméből bármit islekvánna vonni, legalkalmasabbnak és teljesen erre a hivatalra valóval Kovács Lajos megyei főügyészt

TÁRCZA.

Az állomáson.

Ott voltam egykor künn az állomáson,
Oh azt az órát nem felejttem el!
Könyzapor ömlött száz utas szeméből,
A mikor ültek a vonatra fel.
Csukló sirással, égő fájdalommal
Váltak meg egymástól az emberek,
Mintha osztoznék súlyos bánatukban:
Még az ég könnyüje is megeredt.

Szivemet is, miként villám a felhőt,
Egy fájtó érzés hasította át;
Oh mert azok, kik sirva távoznak
Keresni mentek boldogabb hazát.
Oh hát igaz, hogy nem boldog a magyar?
Honában már nem tud meg élni sem?
Könyvem kicsordult e bus gondolatra
És hullott, hullott fájón, csendesen.

De csakhamar, mint tündöklő szivárvány,
Felragyogott lelkem egén a hit,
Hogy jöni fog egy jobb kor még hazámra,
Mely elűzi szívünk sirámaait.
Hogy felvidul még a Szabadság fája,
Szabad hazában, büszkén, szabadon!!
Zsákmányra váró éhes sas helyett majd
Turul madár fésskel az ágakon! . . .

És akkoron, kik most mély fájdalommal
Hagyák el ezt a kedves, drága hont,
Örömkönnyeek közt térnek vissza ismét,
S ajkuk e honra édes áldást mond.

Ezer kovácsnál csattog majd a pöröly,
Ezer szövöszék ontja kincseit.
A nép a tengeren túl vándorolni
Nem megy, a munkát feltalálja itt.

A merre négy folyója e hazának
Öntözgeti a termő réteket,
Nem hallunk semmi, semmi fájdalom szót,
Csak vig danát és öröm éneket.
Mit megjövendölt a költő előre,
Miért oly sok hős szenvedett halált,
Eljött a „jobb kor“ erre bus hazára,
Keblen kiki boldogságot talált.

Valósul-e hát, vagy csak látomány les?,
Mit érző lelkem önmagára fest?
Eh! gyáva kételkedés oszólj előlem,
Hajnal közelg már, nem a hosszú est . . .
Hiszem, hogy áltom egykor megvalósul.
Virul hazám s a népe boldogul.
Hisz él az ur a felhőknek felette,
Nem hagyá népét vigasztalanul.

Oh jöjj te kor! . . . Ez új milléniummal
Legyen hazámnak boldogabb szaka.
Derüljön fel reá a szent szabadság!
Ne legyen oly sokáig éjszaka . . .
Elég volt már a szenvedés kígyóját
Önkeblünkben hordozni ostorul . . .
Örömsugár is hadd ragyogjon egyszer,
Hadd lengjen büszkén a szent trikolor!
Záhony. Szabó Albert.

A nyugdíjasok.

Átjött a szomszédasszony, márhogy beteget látogatni. A beteg én voltam, de már fent ültem az öreg karosszékben s onnan fogadtam a szopora szánakozást. Beszélgetni kezdtünk. Kérdeztem, mit csinálnak otthon, az öreg szomszéd is mi jóban tőri a fejét, merthogy hazalátott a két házas fiu is: Kálmán meg a János.

— Bizony mindennek csak az a sok nyugdíjas az oka, meg az a sok hivatalnok — fejezte be a szót az én szomszédasszonyom. — Azoktól nem tud a szegény ember élni. Azoknak kell a tenger fizetés, azoknak a nyugdíj. Aztán a szegény ember vacskát viszik el érte. Nem jól van ez így! Nem bírjuk már soká! . . .

— Bizony nagy igazat szólt — mondtam én — csak hogy nem épen a nyugdíjasok ám az okai ennek a roppant nagy tehernek. Ott a katonaság, meg sok más egyéb is.

— Hát katonaság csak kell! — csodálkozott nagyot a szómon.

— Kelleni kell, az igaz; de csak addig, mig az emberek be nem látják, hogy minden népnek egyaránt jussa van a saját földjéhez. Aztán minek három évet elvenni a legerősebb legényektől. Azt a kis egreczirozást megtanulhatná félesztendő alatt is. Rossz emberek ellen ott csendőrség.

— Igaza van a tekintetes urnak. Nem is kell a katona másnak mint a királyoknak, hogy legyen kivel háboruszkodni. Hanem az-

tartja. Ő ugyan nem városunk szülötte, de már harmincz évnél régibb polgára városunknak; ismeri ennek ügyeit, ismeri minden vágyát; ismeri a közügyek vezetését; mert az utóbbi hét év alatt nemcsak városunknak, hanem egész megyénknek fontosabb és különösen felebbezett ügyeit az ő főügyési tanácsa folytán intézték el. — Tudományos jogi képességének elég bizonyossága az, hogy az ügyvédi kamara már több év óta folytonosan őt tisztelte meg azzal, hogy elnöke legyen. Tudomása van arról, hogy némelyek kifogást tesznek életkora ellen, de ezek nem veszik figyelembe azt, hogy épen a polgármesteri hivatalhoz szükséges tapasztalást és az ezzel járó életbölcességet a kor hozza meg. Akadályt látnak némelyek abban, hogy Kovács Lajos egyik feltételül tűzte ki azt, hogy a megyénél eltöltött hét évi hivataloskodása nyugdíjhoz való jogosultságánál tekintetbe vetessék.

Ez szerinte nem olyan akadály, melyet elhárítani ne lehetne. A város volt polgármestere körülbelül kétszer annyi évi jogosultságáról mondott le; tehát azok, a kiknek a nyugdíjalaphoz joguk van, inkább nyerne, mint veszítenek azzal, ha a leendő polgármester részére a megyénél eltöltött 7 év beszámíttatik. Tudomása van arról is, hogy a megyei nyugdíjintézet ügyének főintézői hajlandók a Kovács Lajos által befizetett összegeket a városi nyugdíjintézetnek átengedni. Az pedig teljesen természetes dolog, hogy Kovács Lajos, kinek családja számos tagból áll, nem mondhat le a megyénél eltöltött 7 évi jogosultságáról kárpótás nélkül; mert ő azzal, hogy a hasonló díjazással és jövedelemmel bíró főügyési hivatal a terhesebb polgármesteri hivatalért elhagyni kész, csak a város és polgártársai iránt érzett szeretetének adja fényes tanubizonyosságát. Szóló az általa ajánlott Kovács Lajosban találja fel mindazokat a tulajdonságokat, melyeknek a választandó polgármesterben meg kell lenniök; azért őt képviselőtársainak teljes meggyőződéséből ajánlja. Az értekezlet tagjainak lelkes éljenzése volt a felelet az ajánlásra.

Lichtenstein József emelkedett fel ezután szólásra. Mindenek előtt kijelenti azt, hogy azután a kimerítő és remek beszéd után, melylyel Bizony Ákos országgyűlési képviselő ur Kovács Lajost ajánlotta, és azután a lelkes éljenzés után, melylyel ezt a jelölést az értekezlet fogadta, csak azért szól, hogy kifejezést adjon annak, hogy ő jelenleg abban a kellemes helyzetben van, hogy szíves készséggel és teljes meggyőződéssel osztja mindazokat, a miket az előtte szóló képviselő ur is előadott; mert meg van győződve a felől, hogy Kovács Lajos bár politikai álláspontja az övével nem egyezik, azt a pártpolitikát, melynek lelkes híve és sok ideig városunkban vezére volt, meg fogja ugyan tartani a polgármesteri székben is, de azt a más nézetten levőkkel éreztetni nem fogja.

Szóló nem tagadhatja, hogy jól esnék neki, ha a leendő polgármester politikai meggyőződése az övével találkozna; de szívének ez az érzelmek háttérbe szorul akkor, mikor városunk jövője forog kérdésben. Városunk haladásának elővitelénél egész emberre van szükségünk. A polgármester választásánál el kell nemulnia minden párt és felekezeti nézetnek. Nagy teendők állanak előttünk. Itt van a vízvezeték, a csatornázás, városunknak önálló törvényhatósággá emelése. Ő abban a meggyőződésben, hogy Kovács Lajos ugye ezekben a nagyobb, mint más hivatalos ügyekben is a város jól felfogott érdekét fogja szemé előtt tartani, készséggel csatlakozik az előtte szóló nézethez és részéről is Kovács Lajos megválasztását ajánlja.

A zenészekről azt tanultuk, hogy az összhangzat szépségében nem tudnánk annyira gyönyörködni, ha annak ellenkezője sohasem érintené fülünket. Dr. Kovács József ügyvéd vállalkozott erre a szerepre. Mindjárt beszédje elején könnyelműséggel és meggondolatlansággal vádolta azokat, a kik a polgármesterségre Kovács Lajos ajánlották. — Méltó megbotrányozással találkozott ez a kifejezése; bocsánatot is kért azonnal. — Legyen neki tehát megbocsátva. — A meg-

hívót ő is megkapja; az ajánlók nevét tehát ő is látta. Valóban a kíváncsiság bántotta az értekezlet tagjait, hogy a 21 aláíró közt kiket tart a doktor ur olyanoknak, kikre a *könnyelmi és meggondolatlan* jelző illik. — Évek hosszú során át buzgólkodtak az ott felsoroltak a város érdekében, Kovács kivételével tiszteletben megőszült férfiak. Ugyan a meggondolásnak csak kis mértékével szólva is, lehet-e azokat akár külön-külön, akár együtt ilyen kemény váddal illetni? Okát próbálta adni sértő kifejezésének; e czéلبől idézte a tisztviselői nyugdíjszabályzat egyik pontját. Mi azt hisszük, hogy ő is azok közé tartozik, a kik szívesen részt vettek volna a szűkebbkörű értekezletben. Dicséretre méltó jó akarat! De ugyan lehet-e fontosabb dolgokat úgy kezdeni, hogy a kezdetnél mindeki ott legyen, a ki ott lenni óhajt? Nem lehet. Sok szakács elsózhatja a levest. Szóló egy 30 tagu bizottság kiküldését indítványozta.

Dr. Nagy Péter emelkedett utána szólásra. Beszéde egész folyama azt árulta el, hogy sem a városi dolgokat, sem Kovács Lajost nem ismeri teljesen, mert különben nem mondhatta volna azt, hogy Kovács Lajos a közigazgatásban járatlan és benne egyebet nem is talál, csak az istentől adott organomot és az ezzel összefüggésben lévő szónoki tehetséget, a mi őt a polgármesteri hivatalra alkalmassá tenné. Szerinte vannak sokkal alkalmasabb emberek, nevezetesen Kun József, Glosz Károly és dr. Molnár Gyula. Egy adomával fűszerezett jó fordulattal aztán oda lyukat ki, hogy kérjék fel Soltész Nagy Kálmánt, hogy szálljon le arról az emelvényről, mely őt mint országgyűlési képviselőt megilleti, emeljük arra fel Kovács Lajost, volt polgármesterünket pedig kérjük fel, hogy foglalja el azt a polgármesteri széket, melyet oly fényesen és dicséretre méltó módon töltötte be.

Természetes dolog, hogy ez a berekesztő az értekezlet minden tagjának tetszésével találkozott. Hangot is adott ennek dr. Markó László, a ki hozzátette, hogy ez már nem új, hanem régen tuhaladott álláspont. Sok

ért a nyugdíjasok, azok eszik ám a pénzt kanállal.

— Hát ott is nagy a hiba, szomszédasszony. Mert lássa, olyan bolond világ van mostanában, hogy afféle gazdag uraságok, a kinek a jövedelme a saját birtokukból ezrekre rug, hát az olyanok sem szegénylik eszre tenni a nyugdíjat. Pedig mire való is az a nyugdíj? Arra, hogy olyan embereknek, a kik csekély hivatalnoki fizetésükből öreg napjaikra semmit sem szerezhettek; a közönség, vagyis az állam, a kinek dolgoztak, szolgáltak, biztosítsa a csendes megélhetést. De mivelhogy az emberek általjában rosszak, hát a fő nagy urak, a kiknek vagyionuk is van, szerezhettek is, azt gondolták, fundálták ki, hogy ő nekik is jussuk van ahhoz a nyugdíjhoz a munkájok révén, mert hát szegényeknek ő nekik is élni kell valahogy. Megirigyelték — mondom — a szegény tanító vagy irnok ember 3—400 forintját; és mivelhogy ők csinálják a törvényt, hát bebiztosítottak magukat ők is: ki négy, ki öt, ki meg tízezer forintra. *Vagyonunk mellett jó lesz majd költő pénzenek.* Hat ugy is lett.

— Bizony ezek az urak édes-keveset tördnek azzal, hogy az ő négy-öt-tízezer forintjukat hány szegény ember házából licitálják elő. Nekik annál jobb a kenyér, minél panaszosabb. Hát meg az micsoda igazságtalanság, kedves szomszédasszony, hogy mindenkinek annyi a nyugdíja, mint a legutolsó fizetése. Ha valaki már nem dolgozik az ne is egyék — azt nem mondom, de azt már mégis furcsállom, hogy egy elvén-

hedt emberpárnak több kelljen a nyugdíjas életben, mint virágzó ifju korában, a mikor az élete is más volt, meg a gyermekeire is költeni kellett. Persze nem nyugdíj kell az embereknek, hanem uri díj, a miből aztán tovább is játszassák a nagyságos vagy méltóságos urat. Épen mint a czimükkel ugy vannak, vagy tán épen a czimük miatt kell a sok nyugdíj, pedig czimre sincs jussa annak, a ki mar nem az, a ki volt.

— Lássa, szomszédasszony, nem is kéne az igazat megvallva egy hivatalnoknak sem több fizetés, mint a másinak, a ki épen annyit szenvedt a diplomájáért, vagy még tán többet. Egyenlő fizetés kéne minden nőtlen embernek, barmiféle a hivatala; mondjuk 1500 korona, vagy legőlebb 2000 kor. annak, a ki egyetemet is végzett s így legtovább tanult. A hazas megérdemelne 3—4000 koronát ismét a tanultság foka szerint. Akinek gyermekei lesznek, az kapjon mindenik gyermekére pótléku 500 koronát, a kinek nem lesznek, az marad egész életében 3000 koronánál. Mert nem áll, hogy a gyermektelen épen ugy megdolgozik a köz érdekében, mint a gyermekes. A gyermekes apa a gyermekneveléssel, gyermekbajokkal is küzködik otthon; a gyermektelen pedig semmivel. Legfeljebb abban fő a feje, hogyan szórakozzék erre is, arra is. Azután a jó munkás, tehetséges emberek ambicióját elégítse ki a feljebbjutás, a nagyobb hatalmi kör, ne a pénz. Ki is elégitené, tudom. A haszontalan, rossz emberek akkor, a kiknek a szenvedélyeik kielégítésére kell a több

pénz, hiuságra, a nagyobb hatalom, akkor bizonyosan nem erőlködnének annyira álitakon a jók elébe vágni, mert ime, ha feljebb jutnának is, ugy sem lenne több pénzük a rosszra. A czimért ezek a jó urak sohasem lelkesednek annyira, hogy minden áron előre törjenek.

— Ha azután a családosa szárnyra eresztette a gyermekeit, akkor legyen újra csak 3—4000 koronája élete fogytáig, illetőleg 1500 vagy 2000, ha házastársa elhalt. Elég az egy jó embernek untig, a rossznak meg minek adnának többet. A gyermekek pedig iparkodjanak pályát végezni, emberekké lenni minél előbb, hogy ők is bejussanak az 1500-asok vagy a 3000-esek közé. Nagy városokban, teszem föl Pesten, a lakásdragaság miatt több is lehetne a fizetség. Hej! milyen fordítás lenne akkor egyszerre a világon, ha ezek így lehetnének. De sok gyalázatos utának lenne bevágása! De sok hiu emberkének, asszonykanak lenne nyugodtabb élete! És de sok szegénynek jutna egy-két harappal több a kenyérből! . . . Azaz, hogy: azoknak is kellene nyugdíj. Ha elöregedtek s ha józan, munkás élet mellett nem birtak vénségökre semmit sem szerezni, hát viselje gondjukat a község. Ők is megérdemlik. Szegény bizony, hogy az embereknek koldulni kell, — ugy-e szomszédasszony?

A szomszédasszony nem szólt, csak a kezemet szorongatta:

— Áldja meg az Isten a tekéntes urat! Mért-hogy az ilyen ur olyan kevés van a világon?! . . .

Iganmondó.

értekezlet tanácskozott addig, míg oda juttunk, hogy egy olyan jelöltet találjunk, ki a Soltész Nagy Kálmán helyét méltóan töltsé be. Nem kevés fáradságba került a Kovács Lajos megnyerése. Most már csak arra kell törekednünk, hogy ha lehet, egyező akaráttal emeljük őt a polgármesteri székbe.

Többen szólásra nem jelentkeztek. Az elnök ekkor bezárta az értekezletet és kérte, hogy azok, a kik a Kovács Lajos jelöltetését óhajtják, maradjanak még néhány percig a teremben, az ellenkező nézetű levőket pedig kérte, hogy legyenek szivesek eltávozni, hogy ez itt maradjak még néhány dolgot elintézhessenek.

Kevesen távoztak el.

Ekkor az elnök ajánlotta, hogy a választás tovább vitelére egy bizottság küldessék ki. Erre dr. Markó László elnöklete alatt egy sok tagból álló bizottság küldetett ki. Köztök van dr. Kovács József ügyvéd ur is, ki az indítványt tette.

Lichtenstein József elnöklete alatt egy négy tagból álló küldöttség azzal bizatott meg, hogy Kovács Lajos urat az értekezlet nevében kérje fel a jelöltség elfogadására.

Az értekezleten elmondottakból nyilvánosságra jutott tehát, hogy a polgármesteri szék betöltésének ügye a lefolyt félév alatt nem aludt. Tudomásunk van arról, hogy a volt polgármesternek országgyűlési képviselővé választása után azonnal összejött az első értekezlet. Keresett, kutatott, hogy az alkalmas férfit megtalálja. Valóban meg is találta. A Kovács Lajos jelölése a polgármester választására jogosultak nagy többségének tetszésével találkozott. Jól esik reménylenünk, hogy a választásig lefolyó idő elég lesz arra, hogy azok, a kik ma még más nézetűek vannak, meg fogják fontolni, hogy azért a néhány szavazatért, melylyel ők jelöltjüket megtisztelni óhajtják, érdemese megzavarni azt az összhangzatot, mely a város első tisztviselőjének megválasztásánál Miskolcz városának képviselőtestületéhez méltó volna.

II.

Dr. Németh Imre jelölése.

Csütörtökön délután 4 órakor a Koronaszálló földszinti termében nagy számmal jelentek meg a választó polgárok, különösen a kereskedők és iparosok köréből, hogy dr. Németh Imre jelölítése ügyében értekezletet tartanak.

Az értekezletet dr. Engel Arnold ügyvéd nyitotta meg s fölhiyta a jelenvoltakat, hogy a tanácskozás vezetésére elnököt válasszanak. Az értekezlet vezetésére Gálffy Ignác felső-kereskedelmi iskolai igazgatót választották meg.

Gálffy Ignác megköszönve a bizalmat, az elnöki széket elfoglalja, azután előterjeszti, hogy az értekezletre nagyon fontos feladat vár. Állást kell foglalnunk — ugymond — a polgármesteri állás betöltésének kérdésében. Ő a polgármesteri állásra dr. Németh Imre ügyvédet tartja alkalmasnak (Leikes éljenzés) s kéri az értekezletet, hogy dr. Németh Imre polgármester-jelöltsége mellett állást foglaljanak (zajos éljenzés.) Szóló utal a Kovács Lajos jelölítése ügyében szerdán tartott értekezletre s csodálkozásának ad kifejezést a fölött, hogy ott még mielőtt végleges megállapodás lenne, más is feltételekről beszéltek. Előre feltételeket szabni nem lehet. A szerdai értekezleten, jóllehet ott volt a választók többsége; de ha úgy is volt, nekünk — ugymond — jogunk van tanácskozni ebben a rendkívül fontos kérdésben. Kovács Lajos személye ellen nem szól. Elismeri kiváló egyéni tehetségeit; de azt már igazán nem lehet mondani, hogy csak is ő lenne a városban a polgármesteri állásra egyedül alkalmas férfi. Mi — ugymond — dr. Németh Imrét tartjuk erre a legalkalmasabbnak, s éppen azért indítványozza, hogy dr. Németh Imre jelöltet küldöttség útján kérjék föl, hogy az értekezleten megjelenve, programbeszédét elmondja.

Ezután fölkéri Kökényesdi Papp Lászlót, Doma Istvánt és Szlavkovszky Imrét, hogy a jelöltet az értekezletre meghívják.

Kevés idő múlva dr. Németh Imre megjelent az értekezleten s a lelkes éljenzés után Gálffy Ignác néhány szóval üdvözölte s fölkérte, hogy programbeszédét mondja el.

Dr. Németh Imre mélyen megindult hangon mondott köszönetet a megjelent polgároknak, hogy őt a polgármesteri állásra jelölni szivesek voltak. Ő szívvél lélekkel pártfőru a politikai kérdésekben; de mint megválasztott köztisztviselő soha és semmi körülmények között nem fogja kérdezni, ki melyik politikai párton van. Egyenlő mértékkel mér mindenkinek.

Ennek kijelentése után hosszasan és behatóan fejtegeti Miskolcz város függőben lévő nagy kérdéseit, kijelöli azt az irányt, melyen polgármesterré választatása esetén a város jövő fejlődése és felvirágzása érdekében haladni kíván.

A tartalmas beszédet a jelen volt választó polgárok lelkes éljenzéssel fogadták.

Gálffy Ignác meleg köszönetet mondott az élvezetes beszédért s ezzel az értekezlet véget ért.

A kivándorlási kongresszusról.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Bár a napi eseményeket élénk figyelemmel kísérem s azokról sokszor a hirlapoktól eltérően alkotom meg a magam nézetét, mindazonáltal nagymérvű elfoglaltságom miatt nem szoktam nézeteimet hirlapokban fejtegetni. Talán azért sem, mert tudom, hogy a vidéken elhangzott szó a pusztába kiáltó szava.

Most azonban itt van a kivándorlási kongresszus, nem tudom megállani, hogy hallgassak; talán tudomást vesznek e pár sorról a kongresszus tagjai. Mint üzletember, kit már ennélfogva is közelről érint az ország közgazdasági állapota, el kell hogy mondjam, mit gondolok a kivándorlási kongresszusról.

Tehát örökké csak kongresszus, angett és bankett pezsgővel és toasztokkal. Mindent csak kongresszussal meg pezsgős vacsorákkal akarnak nálunk nyélbe ütni. Pedig nem kellene ide se kongresszus, se bankett, csak megadni e hazában minden dolgozni akaró embernek a megélhetés feltételeit. Hogy miként lehetne ezt megadni, e pár sorban nem szándékozom fejtegetni, csak nagyjából rámutatni arra, hogy mindenképp előtt meg kellene szüntetni azt a bennünket sorvasztó viszonyt, a mi Ausztriához lánczol, akkor aztán egy kis jóakarattal a „magas“ kormány részéről s minden jól menne. Ebben az irányban kellene dolgozni s nem meddő vitákkal tölteni a drága időt.

Az életben látunk nagy tisztelettel körülvett férfiakat. Ha keressük a nagy tisztelet okát, látjuk, hogy csak gazdagságuk miatt tisztelik őket. Ha az egyes emberrel így van, mennyivel inkább tisztelnék egy nemzetet, ha az gazdag. Akkor nem kellene azon busulni, hogy a horvátok letépik-e a magyar zászlót, vagy nem tépik? hogy a magyar király a Gotterhaltét huzatja-e, vagy a Rákóczy-indulót? Egy gazdag, hatalmas nemzetel szemben nem engedné meg magának senki a tiszteletlenséget s ezek a nagy sérelmek ilyen módon maguktól megszűnnének.

A kivándorlási kongresszust különben én

is üdvözölöm. Hiszen már annyira szegények vagyunk, hogy kocsisborra sem telik, a kongresszusi urak pedig, a mint látom, nagy urak, tehát a vendéglősök pinczéjében évek óta érintetlenül álló pezsgők elő fognak most kerülni. A szállodákban a szobák is vannak már foglalva, fiakkerek, kávéházak, vendéglők stb. látnak egy kis pénzt. Hát ez eredmény lesz, de ha ez a kongresszus csak egy kivándorlót is vissza fog tartani, akkor én kötelezem magamat, hogy még egyszer annyi pezsgőt fizetek, mint a mennyi a mostani banketten el fog fogyni. De hát minek is tartanának vissza valakit a kivándorlástól, hiszen azok dolgos emberek, a kik azért mennek ki, hogy a mit itthon hiába kerestek, ott megtalálják boldogulásukat, a sikkasztók pedig a kongresszusi határozatok dacára is kifognak menni ezután is.

Hogy a kongresszusozók ezt a kongresszust komolyan veszik, azon éppenséggel nem csodálkozom, mert a míg az emberiség a mai kiskorúságát éli, addig én semmin sem tudok csudálkozni.

A példa pedig előttünk áll: iparpártolási s más közhasznú ügyekben gyakran gyűlesezik a magyar, de hogy valami eredményt ért volna el eddig, arról bizony Isten nem tudok semmit.

Tehát még egyszer szívből üdvözölöm a kongresszusozó urakat, jöjjenek számosan s hozzanak egy kis apró pénzt Miskolczra, mert ez igazán ránk fér. Miskolczon, a par excellence kereskedő és iparos városban pang az ipar és kereskedelem, a boltosok a boltajtóban, az iparosok pedig naponta Frank Menyusnál kongresszusoznak vevők hiányában.

Tisztelettel
Sz. B.

*

Czikkiró nagyon sötét, vagy talán helyesebben mondva nagyon vidám szemüvegen nézi a kongresszus dolgait. Igaz ugyan, hogy a kivándorlást csak úgy lehet megakadályozni, a hogy cikkiró mondja, hogy t. i. adjunk munkát a dolgozni akaró embereknek, vagyis hogy biztosítsuk mindenkinek ebben a hazában a megélhetést. De hát hogyan? Miképpen? Hol és milyen munkát adjunk a munka nélkül levő embereknek? Ezt talán meg kell valami uton-módon beszélni. A megbeszélésre pedig legalkalmasabb mód a kongresszus. Higyje el cikkiró, hogy nagy szükség van erre a kongresszusra. Majd meg fogja látni, hogy a miskolczi kongresszusnak meg lesz a kívánt eredménye. Hogy pedig a komoly munka bevégezése után a kongresszus tagjai enni is fognak és talán egy pár üveg pezsgőt is megeresztenek, az ne essék zokon a cikkirónak; mert hiszen azok a derék kongresszusozó urak sem élnek pusztán levegővel. Ők odahaza rendesen ebédelni és vacsorálni s talán még reggelizni is szoktak. És ha ezeket itt Miskolczon fel nem találnák, azon módon fölszednék a sátorfát és hazavándorolnának.

Szerk.

Az ev. ref. tanítók fizetésrendezése és a helyzet javítása.

— Két cikkk. —

Irta: *Köszeghy István.*

I.

Mint mindig, ebben a tekintetben is — lehet mondani — legutóljára mozog a ref. tanítóság. Igaz ugyan, hogy ezáltal az állam, de legfőbbképpen az egyháza iránt ta-

nusított önfeláldozásának és mennyei türelmének kiváló jelét adta, de másrésről hibát követett el önmaga ellen, mikor strucz módjára elrejtette magát az iskola falai közé, elvonta magát a tanítóság javáért küzdő csapatától, az időtől várta a bajok orvoslását és csak akkor jajdult fel, ha közvetlenül érte valami csapás.

Végre valahára úgy az időben, mint az emberekben csalódottan a ref. tanítóság a fizetésrendezés dolgában is munkához fog. Jó! teszi! Nagyon is a tizenkettedik órában vagyunk!

Mert mi az a ref. népiskola? Az egyház „veteményes kertje”, disze, büszkesége, mely a hazának öntudatos, felvilágosodott és hazaszerető polgárokat, az egyháznak pedig áldozatkész, hű és vallásos egyháztagekat nevel és a melyet éppen ezért az egyház ki nem bocsát a kötelékéből.

És mi az a ref. néptanító? Az egyház hű szolgája, a ki tanít, nevel, a népet oktatja és tanácsolja, a templomban énekel, azonkívül temet, dalárdát és egyéb egyesületeket vezet, kertészkedik és gazdálkodik, mert kénytelen vele, a mi gyakran az iskola rovására megy, továbbá a hol divatban van, konfirmándusokat is oktat és némely helyen lévita is. Pedig „ad vocem” lévita, a bibliában meg vagyon írva, hogy a Lévi utódai nem kaptak földet, mivel Istennek szolgálói voltak; a földet nem művelhették, azért a nép gondoskodott róluk.

És mindezen fontos szolgálatokért mi a sorsa a ref. tanítónak? A legtöbb helyen nyomorgás, mert igen csekély a fizetése és annak is egy része a papíron marad.

A terményfizetés, mely oly sok veszedelmet okozott már, régen lejártta magát és megutálta azt a tanítóságot. De hiszen nem csoda! A gabona nem látszik az ocсутól, tűzifa helyett galyat hoznak, a csirke és sódar csak akkor lesz láthatóvá, ha előveszszük a nagyító-üveget. Ha ilyenkor szól az ember, baj van; ha nem szól, még nagyobb lesz a baj, mert ez a rossz fizetés szokássá válik. De ezt nem fűzöm tovább, hiszen mindnyájunk előtt ismeretes ezen őskori fizetési mód. És immár elérkezett az ideje, hogy töröllessék.

A tanító összes járandóságát — a tandíjat is beleértve — fizesse be készpénzben minden egyháztagnak „egyházi adó” közös cím alatt az egyház pénztárába és onnan havonta készpénzben fizessék a ref. tanítót.

Az államsegélyt, ha szükséges, a tanítói fizetés kiegészítésére vegye igénybe minden egyház, ne idegenkedjék attól, az eddigi tapasztalat is bebizonyította, hogy nincs arra ok.

A jobb tanítói fizetéseket ne szállítsa le az egyház azon ürügy alatt, hogy több tanítói állást kell szerveznie. Ne csináljon egy jó állásból 2—3 nyomorgó tanítói állást. Rendesen jómódu egyházban van jobb tanítói állás, tehát megadhatja az újabb tanítónak is az arányos fizetést, de ha ezt nem teheti, vegye igénybe az államsegélyt. Vagy engedje meg a községgel egyetértőleg, hogy állami iskola állíttassék fel.

Kérjük fel egyházi hatóságainkat, miszerint a tanítókkal egyetértve indítsanak mozgalmat az iránt hogy az összes tanítók fizetési minimuma 600 frt legyen még a legkisebb faluban is, a mely összeg egy okleveles embernek egyszersmind létminimuma

is. *Járási székhelyen 700, megyei székhelyen pedig 800 frt legyen minden okleveles tanító fizetése. Ez lenne a természetes fokozat, mert minél nagyobb községben, illetve városban működik az a tanító, annál nagyobb ott a társadalmi igények és annál nagyobb ott a drágaság minden tekintetben.*

Ezen javasolt fokozatos fizetést adja meg az egyház tanítóinak, ha nem bírja, akkor természetesen egészítse ki vagy fizesse az állam.

A ref. tanítók nyomoruságos helyzetén okvetlen segíteni kell. Csak a ki próbálta, az tudja elképzelni azt az emberfeletti küzdelmet, a melyet szegény falusi kartársaink folytatnak a megélhetésért, a mindennapi kenyérért; hát még azok mennyit szűkölködhetnek „segedelem nélkül”, a kik gyermekeket taníttatnak drága városi helyeken? Ezt el sem tudom képzelni, mert mi itt Miskolcra éjt-napot egygyétéve dolgozunk, mellékkeresetek után futkosunk, még is alig tudunk megélni, alig bírjuk gyermekeinket kineveltetni.

A korpótlék 10 százalék legyen, a 600 frt minimum mellett 25 év alatt 300 frtra emelkednék.

A lakás tisztességes és lehetőleg természetbeli legyen, de nem földes szobákkal, ellenkező esetben kapjon a tanító a lakbér-szabály szerint, megfelelő lakbért, a mi 100 frtnál kevesebb nem lehet a legkisebb faluban sem.

Tíz évre félfizetését, 30 évre egész fizetését kapja nyugdíjra az a sokat szenvedett tanító.

Adja meg a kormány az összes tanítóknak a vasuti féljegyét, hogy minden tanító nyáiban üdülhessen és egy-két tanulmányutalattal úgy a saját, mint növendékei szellemi kincseit gyarapíthassa.

Ez a jobb fizetés nagyban elősegítené a továbbképzést is, mert jobban telne a tanítósnak egy-egy napi lapra, szaklapra, szakkönyvre és egy tanulmányi kirándulásra.

A közalap jótéteményeiben a szegénysorsu, csekélyebb fizetésű ref. tanítók is részesüljenek. Régi, de meg nem hallgatott óhaja ez is a ref. tanítósnak, pedig tudvalévő dolog, hogy az a nyomorgó tanító még jobban rá van utalva a segélyre, mint a jobb fizetésű lelkész.

Ezen a helyen lehetetlen, hogy rá ne mutassak azon nagy aránytalanságra, a mely napjainkban a papi és tanítói fizetések között létezik. Sietek megjegyezni, hogy nem akarok rekriminálni és nem az irigység vagy gyűlölet szól belőlem, csak az osztó igazság meggyőző erejével akarom ezen visszás állapotot megvilágítani. Régen, mikor még a tanítónak — úgy szólván — semmi képzettsége nem volt és akárki könnyen azzá lehetett, megjárta ez a kezdetleges, rendezetlen és illuzórius, csekély tanítói fizetés, pláne terményekben, miknek harmadrésze rendesen papíron maradt, de most, a huszadik században, midőn az elemi nem számítva, nyolcz évi hosszas tanulmányozás után jut a tanító oklevélhez és kenyérhez, már sértő, lealázó és elriasztó.

És ha a lelkész fizetéséhez hasonlítjuk, annak csak többnyire harmadát, ritkán felét teszi ki, pedig a lelkész négy osztálylyal végzett többet, tehát még csak félszer akkora fizetés illeti meg mint a tanítót, vagyis a tanítói fizetésnek a lelkéssé járandó-

ság kétharmad részét kellene igazság szerint elérnie. Pl. Ha a lelkészé 900 frt, a tanítósnak 600 frt, ha a lelkésznek, 1200 frt, akkor a tanítósnak 800 frt jár volna arányosan.

UJDONSÁGOK.

— **Ürnapja.** A róm. kath. egyház legszebb ünnepét, az *urnapját* csütörtökön városunkban is megünnepezték. A mindszei róm. kath. templomban az ünnepi szent misét és fényes egyházi körmenetet *Blazsejovszky* Ferencz apátplébános tartotta és vezette nagy egyházi segédlettel. A négy sátor, melyhez a körmenet ez alkalommal vonult, a színházzal szemben volt, hol *Farkas* Gyula róm. kath. káplán ünnepi szent beszédet tartott — továbbá a Szemere, Rákóczi és Széchenyi-utcán volt felállítva. Az ünnepi körmenethez kivonult a 65-ik gyalogezred zenekara és egy disz-százada is. Az urnapi szertartások folytatása a minoriták helybeli templomában jövő hó június 1-én (vasárnap) lesz, a mikor *Zábrácsky* György felső-miskolci róm. kath. plébános fogja az aznapi hasonló szertartásokat végezni.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszánineni ev. ref. egyházkerület közgyűlésének második napján tárgyalt ügyek közül benünket miskolciakat a következők érdekelnek: Bejelentették a közgyűlésnek, hogy özv. *Kovács* Jánosné urnő, városunknak ez az áldozatkész polgárnője a sárospataki szegény theológusok javára 2000 koronás alapítványt tett. Ezt az adományt *Kun* Bertalan püspöknek adták át kezelés végett. A *miskolci főgimnázium* igazgatósága jelenti, hogy *Soltész* Nagy Albert az iskola-tanács elnöki állásáról lemondott. Az elnöki teendőket teljesítését *Kun* Bertalan püspökre, mint egyházi elnökre ruházták. A *miskolci ev. ref. felsőbb leányiskola* igazgatósága bejelentette, hogy dr. *Halász* Sándor és *Kenyeressy* Mariska lemondott tanárok helyeit *Szombathy* Kálmán és *Szabó* Gizella tanárok foglalták el, a kik állásaikban megerősítették.

— **Az elveszett tavasz.** Boldog sörényes poéták, kik annak idején addig énekeltek a tavaszt, míg sörényetek tökéletesen kihullott s azontul kopaszon daloltatok tovább a szerelem izzó lángjairól, mit csináltok ti most, amidőn elveszett a tavasz s a télre nem kis esős időköz után azonnal a nyár következik. Mert így van most. A természettudósok már jó ideje figyelik és konstatálták az ugynevezett európai éghajlat változását. Ez a közép-éghajlat néhány év óta oly szeszélyes, mipt egy prima ballerina. Tavasz nincs, ős nincs, de van helyette eső s a télből nyárba, a nyárból télbe hurezolkodik át az emberiség mint évek óta, most is átugorjuk a tavaszt. Tegnap délben oly tűz volt a meleg, mint nyár közepén s ahoz való módon öltözködnék is már az emberek. A tavasz eltűnt, nincsen, pedig már ime véget járja a májusi hónap, amit lengedi lábokban szoktatok megénekelni, oh sörényes poéták...

— **Eljegyzés.** *Reichárd* Sándor államvasuti hivatalnok, *Reichárd* Márk miskolci gyáros fia eljegyezte *Rosenberg* Elvirát, *Rosenberg* Rudolf csáktornyai nagykereskedő leányát.

— **Vasárnapi munkaszünet.** Június hó 1-ső napjától, vagyis a holnapi naptól kezdve a törvény értelmében vasárnap és ünnep napokon az üzleteket csak délelőtt 10 óráig szabad nyitva tartani. A törvénynek ez az intézkedése csak június és július hónapokra vonatkozik. Kötelességünknek tartjuk erről a közönséget értesíteni.

— **Halálozás.** Udvarnoki *Hajnalkeővy* István f. hó 28-án reggel, életének 75-ik évében agyszélhűdés következtében meghalt. Temetése tegnap pénteken délután 5 órakor ment végbe nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

— **Hirlapírók kongresszusa.** A vidéki hirlapírók országos szövetsége évi rendes közgyűlését holnap, azaz június hó 1-én tartja

Budapesten, melyen városunkból *Ruttkay* Menyhért lapunk szerkesztője vesz részt.

— **Miskolcz mellőzése.** Mint értesülünk, a budapesti fővárosi Malom Egyesületet, a Szegeden székelő Vidéki Malomiparosok Országos Egyesülete és a miskolczi Magyar Vidéki Malom-Egyesület június 7-ikén Eszéken vándorgyűlést tartanak, melynek főbb tárgyaláspontja a három egyesület fuziója. Az egyesülést akként kontenplálják, hogy az új országos egyesületnek Budapesten volna a központja. Szegeden, *Kassán*, Győrött és Brassóban fölláttandó fiókkal. Noha a Magyar Vidéki Malom-Egyesület székhelye Miskolcz, mégis *Kassára* akarják tervezni a fiókot. Malomkörökben erősen biznak benne, hogy a három egyesület fuziója ezuttal sikerülni fog.

— **Tanítói gyűlés.** A Borsodmegyei Ált. Tanítóegylet miskolczi járásköre gyűlését *Hámorban* tartotta meg *Szebenyi József* elnökle alatt. Az ülést megelőzőleg *Baán István* vasgyári tanító előadást tartott a „törtek fogalmáról” a kincstári r. k. iskolában igen szép számú hallgató előtt, honnan a „Lilla-füredi” vendéglő termébe vonult az 56 főből álló tanítótag, a hol *Halász József* „Az ifjúság erkölcsi megvédése az iskolán kívül” czimen értekezést tartott, melynek kapcsán *Hidvégi Benő* kir. tanfelügyelő tartalmas beszédben fejtegette, hogy mi teendő vár e tekintetben a tanítótagra. Majd *Baksa Lajos* terjesztette be határozati javaslatát a küszöbön levő fizetés rendezéséről, melynek legfőbb pontja az, hogy a tanítótag kvalifikációjának megfelelőleg a többi tisztviselővel együtt jelleg és felekezeti különbség nélkül a korpótlék elhagyásával a XI. és X. fizetési osztályokba soroztassék 5 évenkénti előléptetéssel. Végre *Nagy Sándor* érdekes szabad előadása a „Phonomimikáról” zárta be a tárgysorozatot. A gyűlés befejezése után kedélyes bankett volt az ottani vendéglőben, melyen természetesen sok szép felkészítőben sem volt hiány.

— **Gyapjuvásár Miskolczon.** A Miskolczi Hitelintézet által rendezendő gyapjuvásár június hó 18-án (nem pedig mint lapunkban tévesen említve volt, 28-án) tartatik meg a Hitelintézet áru- és terményraktáiraiban.

— **Az 1848—49-iki ereklie muzeum kiállítása Miskolczon.** Dr. gróf *Kreith Béla*, a budapesti 1848—49-iki ereklie és Kossuth-muzeum tulajdonosa, kérvényt nyújtott be a vármegyéhez, melyben a megyeháza nagytermét a nyári hónapok alatt 6 hétre kéri. E hat hét alatt Miskolcz és környéke nagy közönsége számára kiállítást akar rendezni a tulajdonát képező ereklie muzeummal. Ha a vármegye a kért nagy termet e hazafias czélra átengedi — a miten nem kételkedünk; akkor hat héten át érdekes látnivalója lesz Miskolcz és környéke közönségének.

— **Majális.** Gyönyörű, napfényes idő kedvezett szerdán, e hó 28-án a miskolczi felső kereskedelmi iskola majálisának, melyet a görbőblyi-Tapolcza fürdőben tartottak meg. A tanuló ifjúság tanáraik vezetése mellett még délelőtt kivonult a kies fürdőhelyre, délután pedig városunk közönsége rándult ki nagy számmal. A sikerült mulatság csak a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Mező-Nyárad nagyközség.** Mező-Nyárad kérelmet nyújtott be a m. kir. belügyminiszterhez, hogy engedje meg nagy közönségé való átalakulást. A m. kir. belügyminiszter Mező-Nyárad kérelmének a megyéhez érkezett leiratában helyt adott.

— **A szezomból.** Megkezdődik nemsokára a fürdőzés. Az, amelyről beszélni divat. A fürdő szükséges, de diszkrét dolog, a fürdőzés fölösleges, de a nyilvánosság dolga. A fürdő ember vízbe, a fürdőző adósságba merül. A fürdő asszony egészséges, a fürdőzésért a nő beteg. Vagy legalább annak mondja magát. A fürdőhöz ugyanis elég a kád és a víz, a fürdőzéshez kifogás is kell. A fürdő asszony vízzel, a fürdőző ezzel a kifogással mossa magát tisztára. Mert többnyire szükségét érzi ennek a mosakodásnak. A férj

előtt, akinek a pénze eluszik, míg ő a fürdővízben uszik. Aki hat napig dolgozik, hogy a né hét napig pihenjen. A fürdőző nő kipihen a férj fájdalmait; a férj roskadozik hogy a nő pihenhesen. Az ellentétet áthidalja az a kifogás. A nő gyöngéledik, s a férj a gyöngé. A házi orvos egy kissé a házi barát szerepére válik. De nem úgy, hogy megcsalja a férjét, csak úgy hogy rászedi. Nem csabítja el az asszonyt, szívét, csak betegnek mondja a gyomrát. A házi békét nem zavarja, sőt ellenkezőleg, megőrzi. Mert vége ennek a békének, ha a nő fürdőre akar menni s a férj nem engedi, a házi orvosnak kell a dolgot jóvá tennie. A nő betegnek mondja s a férjét megszabadítja a szenvedésektől. Az asszonyt fürdőre, a férj pedig őt a pokolba küldi. Az asszony megy, az orvos nem. A másvilágra, még, ha alvilág is, ne őt küldjék: oda ő küld. A rászedés most folyik járványban. A női fejek fájni s a férj-fejek főni kezdenek. Az asszonyi gyomrok gyöngülnek, a férjgyomroknak erősekké kell lenniök, hiszen sokat kell lenyelniök. Egyszóval közeledik a fürdőzés évadja.

— **Népgyűlés.** A miskolczi szocziáldemokrata part, vasárnap, június 1-én d. u. fél 3 órakor népgyűlést tart a Tetemvárom. A népgyűlés tárgyai: Mit akar a szocziáldemokrácia? Egyesülési gyűlekezési jog. A sajtó.

— **Az évzáró vizsgálatok** a helybeli kir. kath. gimnasiunban a következő sorrendben fognak megtartatni: jun. 9-én: hittan I-IV. osztályban; továbbá délelőtt írásbeli, délután szóbeli magánvizsgálatok. Jun. 10-én: ének és torna vizsgálat tornaversenyyel I.—IV. d. u. 4 órakor. Jun. 16-án: számtan, rajz, mértan I. A. oszt. földrajz, természetrajz I. B. oszt. latin, német, IV. oszt. 17-én: számtan, rajz, mértan II. oszt. magyar, német, III. oszt. Jun. 18-án: számtan, rajz, mértan I. B. oszt. földrajz, természetrajz I. A. oszt. Jun. 19-én: természetrajz algebra, rajz, mértan IV. oszt. latin, történelem III. oszt. Jun. 20-án: latin, magyar I. A. oszt. földrajz, természetrajz II. oszt. gyorsírás III.—IV. oszt. Jun. 21-én: latin, magyar I. B. oszt. magyar, történelem IV. 23-án: földrajz, számtan—rajz, mértan III. oszt. latin magyar II. oszt. latin, magyar II. Jun. 24-én: Szent gyónás és áldozás. Jun. 29-én: Te Deum d. e. 8 órakor. A vizsgálatok mindig 8 órakor kezdődnek s csak, ha délelőtt be nem fejezték, folytattnak délután is. A szülőket s általában a tanúgy íránt érdeklődőket vizsgálatainkra, melyek nyilvánosak, tisztelettel meghívjuk. Polgár György kir. gimn. igazgató.

— **Lopott pénz.** A Kassán f. hó 3-án tartott bucsu alkalmával a pesti úti Hojszák-féle korcsmában időző cigányok ismeretlen egyentől nagyobb összeg pénzt loptak. A ki ezen pénzhez, mint karos fél jogot formál, jelentkezzék kihágatás végett a miskolczi rendőrség bűnügyi osztályánál.

— **Gyanus eszerek.** A rendőrség bűnügyi osztályana. mint gyanus szerzeményű tárgy, egy briliáns kövű fűbevaló van lefoglalva, a ki ehhez tulajdonjogot formál, jelentkezzék *Horváth* alkapitánynál a hivatalos órák alatt.

x **A fürdői évadra** alkalmas selyem-áru, női ruhakelme kutiruhákhoz való angol vaszon és ecru mousschine dessuát a legizletesebb kivitelben, a **Szegasy különlegeségeiből** szerezhetők be **Árvai Soma** divatkereskedőnél. Kazinczy-utca 5. A Sepszalloda mellett.

x **Egy használt**, de jó állapotban levő tricolor igen jutányos árban eladó. **Fürpász György** Miskolcz, Vay-u. 2.

Férfiaknak ingyen!

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra mehozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalok kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intéze

hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalok kihágásokból származó nemi bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménynyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárholonnan magyarul, mire titoktartás mellett, postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 71 Elektrom Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők.

Színház, művészet.

Átutazóban.

— Szalkay színtársulata Miskolczon. —

Szalkay Lajos színtársulata utazóban van most Ungvár felé. Minthogy azonban a városunkban tartandó kivándorlási kongresszus messze vidékről nagyon sok idegent hoz falaink közzé, a derék igazgató arra való tekintettel, hogy ezek az idegenek nemes szórakozásban hiányt ne szenvedjenek, elhatározta, hogy betér hozzánk néhány napi pihenőre s csakúgy röptében négy előadást tart.

Az első előadás csütörtökön este folyt le, a mikor is dr. *Fényes Samu* kassai ügyvédnek nagy sikerű történelmi darabját: „*Kurucz Feja Dávid*”-ot mutatta be a miskolczi közönségnek. A kitűnő darabot városunk közönsége igaz élvezettel és lelkesedéssel fogadta. Nem is csoda, mert a miskolczi közönség régen nem látott oly remek eredeti színművet, mint ez és még régebben részvett oly kitűnő előadásban, mint a milyent Szalkay társulata csütörtökön nyújtott. A drámai erővel tehát ki lehetünk békülve. *Bakó László* oly kiváló művész, a milyet az Isten is csak jó kedvében teremt. A czimszerepet valóban megrázó erővel játszotta végig. Játékában méltóság és erő volt. Kitűnő partnere volt *Pataky Riza*, a ki meglepően szép alakításba mutatta be *Ráskayné* nehéz szerepét. Szép alakjával és játékával egyaránt meghódította a közönséget. *Böske* szerepében *Baracsi R.*, *Gábor* lantos szerepében *Deéry Béla* mutatta be magát. Mind a ketten méltán rászolgáltak a közönség tüntető elismerésére. *Esze Tamás* rokonszenves alakját *Rajz Ödön* személyesítette, kiváló sikerrel. A többi szerepekben *Halmai K.*, *Bakóné* és *Seaday* jeleskedtek s mindnyájan hozzájárultak az est fényes sikeréhez.

Műsor:

Szombat: Lotty ezredesi.
Vasárnap: Kurucz Feja Dávid.

Birtok-bérbeadás.

Miskolcz város képviselő-testületének 81. kgy. 1902. év alatt kelt határozatából kifolyólag, ezennel közhírré teszom, miszerint a város Sajón-inneni tagbirtoka felosztva 5. holdas porcellákban — porcellánként 130 korona kikialtási ár mellett miskolczi lakos és kigazdának nyilvános árverésen bérbe fog adatni 1902. november hó 1-től hat egymásután következő évekre.

Az árverés határnapjával 1902. évi június hó 14-ik napjának d. e. 9 órája a városházánál alólírott hivatalos helyiségében tűztik ki.

Addig is az árverési feltételek ugyanezen alólírott nál minden nap a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Miskolcz, 1902. május 27-én.

Pallaghy Béla,
v. első tanácsnok.

Nyilt-tér.

Utazáskor felette alkalmas!

Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva!

(Bizonyítvány Bécs, 1887. jul. 3)

Kalodont

Nélkülözhetetlen

Fogcréme

A fogak tisztításához a szájvizek nem elegendők. A foghúson állandóan képződő ártalmas anyagok csakis mechanikai tisztítás által egy üdítő és antiszeptikus hatással bíró „Kalodont” fogtisztítószerevel távolíthatók el, mely az összes művelt államokban a legkiválóbb szernek bizonyult.

Gyógyhely

Gyönyörű és kellemes nyári üdülőhely. Vasutállomás: Pölschach (déli vasut), Bécestől 6 órányira. Idény május—szeptember.

Rohitsch-Sauerbrunn

„a zöld Stájerország gyöngye”

A Tempel és Styria forrás vize a karlsbadi és marienbadihoz hasonló. Gyógyhatásuk gyomor, bél, máj- és vesebaj, légzőszervi hurut, cukorbetegség és hólyagbajoknál. Szép, kiterjedt park, nagy lombos erdők és fenyvesek. Három nagy fürdőhelyiség, meleg, hideg és ásványfürdő. Tej-, savó- és kefir-kúra. — Kiváló fürdőzeneke. — Játzóhelyek. — Kellemes társas élet. Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

1901.

Látogatottság 3000 személy (legtöbb vendég fennállása óta)

az igazgatóság.

A bőr ápolásáról.

Bőrkiütések és a bőr tisztatlansága legcélszerűbben és legolcsóbban a Berger-féle hygienikus szappanjával gyógyítható. A bőr tisztántartása az az egészség feltétlen kelléke. Válasszon az ismert hirdetések között egyéniségének megfelelő Berger-féle szappant (minden gyógytárban kapható) és úgy a mosdáshoz és fürdéshez használja, miáltal a bőrtisztatlanság eltűnik. Különösen célszerű: kátrány, glicerin-kátrány, borax- és karbolszappan. Eredeti csak a mellékelt védjegygyel. G. Hell & Co. (I.)

Szabászat!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő varrodámban leánykákat a szabászat és ruhavarrás tanítására elfogadok.

Nagy gyakorlatom folytán külön rendkívül olcsó árban a szabászatot 5 óra alatt alaposan megtanítom.

Kmetty Julia,
Miskolcz, Szécheny-u. 41. (Máhr-ház.)

Olcsó nyaralás!

Alsó-Hámor község Lilla-Füred nyaraló-telep legszebb helyén

három szobás nyaraló konyhával, nagy verandával és teljes butorizzal július 1-től augusztus végéig

90 forintért kiadó.

Czím a kiadóhivatalban.

Hirdetések

jutányos áron fölvetetnek

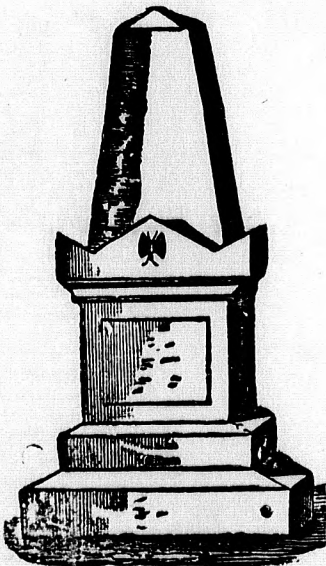
a kiadóhivatalban

SIMON FRIGYES

kőfaragó mester

márvány és siremlékek nagy raktára.

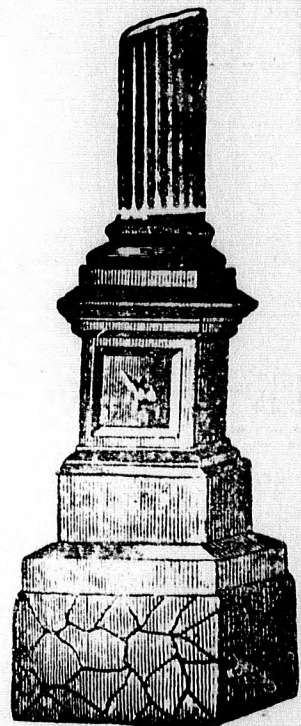
Miskolcz, Vay-ut 3. sz.

A mélyen tisztelt, kegyelettel indított közönség szives tudomására hozom, hogy jelenleg egy külföldi cégnek **egyedüli szállítója** lévén, üzleti telepemet a kor kívánalmainak megfelelően, teljesen berendeztem. S hogy kegyeletét mindenki szívből s mégis olcsón kifejezze, van szerencsém ajánlani dusan felszerelt raktári telepemet levő

sirköveimet.

Ugymint: sziléziai világos, sötét és fekete **márványokat**, sziléziai sötét és világos **gránitokat**, norvégiai kék **labradort**, valamint svéd fekete I., II., III. oszt. **gránitait**.
Továbbá ajánlom aranyosi természetű készült **sirköveimet**, melyek vidéken a legjobbnak van elismerve.

A nagyérdemű közönség szives bátfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Simon Frigyes.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

A Miskolczi Hitelintézet

áru- és terményraktáraiban az ez idei

X. ÉVI

GYAPJU-VÁSÁR

1902. június 18-án tartatik.

Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

a Miskolczi Hitelintézet
r. t. igazgatósága.

Kiadó.

Szentpéteri-kapu 9. szám alatt levő házban az **emeleti utcai lakás**, mely áll: 3 szoba, konyha és hozzátartozókból, ugyanott 1 **üzlethelyiség** pinczével

azonnal haszonbérbe kiadó.

Fenti sz. alatti ház, mely 10 évig adómentes, **örök áron is eladó.**

Mátyás király-utca 78. sz. a. ház szintén

eladó!

Értekezhetni ifj. Markó Pál borkereskedésében.

A miskolczi szőlőbirtokosok bor- és szőlő-értékesítő egylete

tisztelettel hozza a borfogyasztó közönség tudomására, hogy Miskolcz szőlőbirtokosai a fillokszera által kipusztított szőlőhegyeiket újból betelepítették, boraik értékesítése céljából egyesültek és az egylet működését megkezdték. — Célja ezen egyletnek Miskolcz szőlőbirtokosai szőlőterményei értékesítésének közvetítése. Tagjai sorába csak azon termelőket vette fel, kik *kiszárolag*

saját termésű borait

bocsátják áruba.

Tisztelettel felkéri ennél fogva az egylet vezetősége a borfogyasztó közönséget, hogy szükségletei beszerzése céljából bizalommal forduljon hozzá s megkeresésre díjmentesen küldi meg azon termelők névsorát, kiknél ez idő szerint még saját termésű borok kaphatók.

A bejelentett borkészletről vezetett törzskönyv **Szaffka Pál** kir. közjegyző ur, egyleti elnök irodájában **Miskolczon** a hivatalos órák alatt megtekinthető.

KOROPCSÁK JÓZSEF

márványbánya-tulajdonos, kőfaragó-telepe, sirkő- és butormárványgyára

Miskolczon, Városháztér 18. sz.

Van szerencsém nagykiterjedésű

sirkő- és butormárvány-gyáramat

szíves figyelmébe ajánlani, amelyben minden e szakmába vágó munkák, úgymint: **butormárványlapok, mészsárszék- és üzleti pult-lemek, falburkolatok, fürdőkádak, kandallók** stb. a legszebb kivitelben és gyorsan készülnek.

Az általam eddig elért nagy forgalom arra készítetett, hogy ipar-telepemet külföldi minta szerint rendeztem be és ezáltal abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy a legolcsóbb árak mellett kiváló munkát rendkívül gyorsasággal szállíthatok, úgy, hogy még a budapesti és bécsi czegek sem versenyezhetnek velem.

A n. é. közönség megrendeléseit kérve, vagyok

kiváló tisztelettel **Koropcsák József**, márványgyáros.

Az abnormalis időjárás

miatt a raktáromon levő tavaszi s nyáriujdonságok, lyoni *selymek*, francia *delainok*, moullhausi és cosmanosi *battist*, angol *zephir*, továbbá legujabb fekete és színes *napernyők*, selyem, szövet és *battist blousok* nem örvendtek oly kelendőségnek, mint bevásárlásom alkalmával számítottam. Miután elvem a n. é. vevőimnek mindig csak a legujabb árukat kiszolgálni s nem akarom, hogy árui a jövő szezonnra maradjanak, elhatároztam, hogy az *összes divat-cikkeket* már most *mélyen leszállított árban* árusítsam.

Midőn e *ritka alkalmi vételre* a becses figyelmét felhívom, bátorkodom kijelenteni, hogy nem régi, már a gyárosok által leszállított árban akarok tudni, hanem a *legujabb* és *legdivatosabb* minták a fent említett ok miatt *már most olcsóbban* szerezhetőek be nálam, miről kegyeskedjék b. látogatása által személyesen meggyőződni.

Szőnyegeket és függönyöket minden elfogadható árban kiárusítok.

Kiváló tisztelettel:

Dancz József.

Lyon városához.

Csak az eredeti készítmény, melyhez védjeggyel ellátott utasítás van mellékelve.

Az „Arany szarvashoz” címzett gyógyszerertárnak Miskolczon már 14 év óta közkedvelt KÜLÖNLEGES SZEREI, melyek hason külföldi szereket jóságban = és hatásban fölülmulnak, úgymint: =

- Pyretró salicyl száj-essentia.** Kellemes ízű és biztos hatása. Egy kis üveg 70 fill., nagy üveg 1.20 fill.
- Növény fogpor.** Dr. Carabelli udv. fogorvos vényén módosítva, a fognak fehér zománczát biztosítja és a szájnak kellemes ízt ad. Egy doboz 80 fillér.
- Sveiczi fogcseppek.** Fogfájdalmaknál igen jó eredménnyel hat. Egy üvegse ára 50 fillér.
- Balzsam bajuszpedró.** Zsirmentes és csak keleti balzsamokból készült. Minden bajusz-szinhez alkalmazható s igen kellemes balzsamillatú. Egy kis doboz 30 fillér, nagy doboz 50 fillér.
- Hajerősítő essentia.** Dr. Hebra bécsi egyetemi tanár vénye szerint hajkorpásodás ellen biztos és a haj kihullását gátolja. 1 üveg 1.20 fillér.
- Iris virág arczkenőcs.** Igen sok nő áldja jó hatását, mert ártalmatlan alkatrészekből áll és mégis az arcz és kézbőrt puhítja, fehériti, májfoltokat és egyéb kiütéseket biztos sikerrel eltávolít, a bőrhámást megszünteti. Egy tégely ára 1 korona.
- Balzsam szappan.** Benzoe és egyéb jó hatású balzsamokból, kellemes illattal. A kemény és meszes vizekkel is kitűnően mosható. Az Iris arczkenőccsel valódi szépítő szer. Egy darab ára 70 fillér.
- Francia sósborszesz.** Gyógynövényekről destillált és sóval készült hason készítményekkel, hatásban és árban vételkedik. Egy kis üveg 80 fill., nagy üveg 1.60 fill.
- Fagykenőcs.** Dr. Kepes északsarki utazásánál jó hatással alkalmazott szer. Egy tégely 1 korona.
- Lábizzadás ellen.** Salicyl Dermasont-por. Jó hatásán kívül az izzadság szagát is elenyészteti. Egy doboz ára 1 korona.
- Tengeri köszvényolaj.** Fájdalom-enyhítő és masirozáshoz igen alkalmas szer. Egy üveg 1 korona.
- Tyukszemirtő balzsam.** (Cannabin.) Sokan megmenekültek már a fájdalmas tyukszemtől e szernek használata által. Alkalmazása sokkal kényelmesebb, mint a tapasztokkal való kezelés. Egy üveg 70 fillér.
- Naphtol-kenőcs.** Sömörögök és rüh elleni szer. Illatánál fogva használata kellemes. Egy kis tégely 1 korona, nagy tégely 3 korona.
- Miskolczi házi-tapasz.** Vérkelésenként mint gyűllesztő és tisztító szer. Egy tégely ára 60 fillér.

RACZ JENŐ gyógyszerésznél

az „Arany szarvashoz” címzett gyógyszerertár tulajdonosánál Miskolczon.

Nyomatott Szelényi és Társa könyvnyomdájában. Miskolczon.